

Szerkesztőségi iroda:
Nagy-Beeskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
ahová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1
ahová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
nakkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Nagybeeskerek, 1900.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

XXIX. évfolyam. 115. szám.

Előfizetési árak:
Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 „
Negyedévre ———— 6 „
Egy hóra ———— 2 „
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Péntek, május 18.

A reakció rémmeséi

Nagybeeskerek, május 18.

(—s.) Minden változás bizonyos ráz-
kódításokkal jár és aggodalmakat okoz.
Innen van, hogy mikor beállt a multkori
ugyvezevett rendszerváltozás mely tulaj-
donképpen csak személyváltozás és a sza-
badelvű párt megnövekedése volt, az or-
szág összes szabadelvű elemei aggodó
gonddal nézték a dolgok folyását s fél-
tették a liberalizmust.

Igaz, hogy Széll Kálmánban már
akkor is a szabadelvűség biztosítékát lát-
ták, de nem lehetett tudni, hogy a békél-
tetés óriási munkája micsoda áldozatokat
követel s ezek az áldozatok mennyire
esnek majd a liberalizmus kárára.

Ebből az aggodalomból állt aztán
elő az a felekezeti nyughatatlanság, mely
ma az egész vonalon észlelhető, de mely
máris oszlani kezd ama kétségtelen bizo-
nyítékok következtében, melyeket a kor-
mányelnök arról a szabadelvű szellemről
szolgáltatót, mely kormányzását vezeti.

Ne legyen tehát szó többé reakcióról,
revizióról, ultramontanizmusról; Magyar-
országon ezek az eszmék oly teljesen és
tökéletesen lehetetlenek, hogy azokkal már
a dajka sem ijesztheti meg a csecsemőt.

Hiszen lehet olyan helyzet, mikor a
reakcionárius elemek felszínre kerülnek,
sőt a mi képtelenség, a hatalmat is meg-
kaparintják, csak hogy akkor úgy volnánk
vele, mint a hogy az egyszeri ember
mondta, mikor azt kérdezték tőle, vajjon
nem támadják e meg a rablók? „Lehet“
— felelte — „csak hogy nem szeretnék
akkor annak a rablónak a bőrben lenni“.

Lehet, hogy valamikor Magyarorszá-
gon is a reakció kerül felül, de biz' Isten,
nem szeretnénk annak a bőrben lenni
akkor, mert azt ugyancsak hamarosan ki-
porolnák.

Lám, most is nem Széll Kálmán kor-
mányra jutása, aki végre tősgyökeres régi
szabadelvű pártoszlop, talán nem is a
nemzeti párt befuzionálása, mely végre
csak nagyobb többséget jelent, — hanem

egyszerűen csak a változás, a kezdet ter-
mészetes bizonytalansága s a reakciónak
csak az emlegetése is micsoda mozgolódást
keltett országszerte, — mi lenne hát még
akkor, ha csakugyan komoly oka volna
a liberalizmusnak a panaszokra!

Ott, hol a szabadelvűség felett eny-
nyire örködnek, a hol ennyire érzékeny
a köztudat a szabadelvűségen ejtett leg-
távolabbi sérelmek iránt is, ott a reakcioná-
rius irányzat nem csak hogy képtelenség,
de annak némi érvényesülni törekvése
— valljuk be — szinte természetes reakció.

Magyarország mindig csak a szabad-
elvűség zászlaja alatt boldogult és mindig
csak a szabadelvűség zászlaja alatt lehetett
magyar.

Nálunk a reakció, az ultramontán
irányzat egyértelmű a nemzeti megsemmi-
süléssel, és innen van az a nagy ellen-
állás, melyet a nemzet minden legkisebb
reakcionárius tünettel szemben kifejt.

Annakelőtte Bécsből próbálták ránk
küldeni ezt a veszedelmet, de mindannyi-
szor leráztuk azt előbb-utóbb magunkról;
ma a néppárt vállalkozik arra a dicső
szerepre, hogy azt beadja nekünk.

A néppárt is bár igaz, hogy ügyesen
vezeti dolgait s a tótságra támaszkodván,
jelentékeny hatalmat bír s fog különösen
birni a jövő választások után, azért akár-
mit csinál s mennél erőszakosabban lép
föl, annál hamarabb, csufosan ki fog ve-
retni közéletünkől, meit Magyarorszá-
gnak annyira életfeltétele a szabadelvűség,
hogy ha annak elveit feladja, feladja
önmagát is, a mit pedig talán még a nép-
pár sem akarna.

Széll Kálmán pedig bármennyire ud-
varias és békülékeny, keményen oda vágja
keztüjét a néppártnak s nem bánja, ha
Kaas Ivor és az „Alkotmány“ keresztre
feszítik is érte.

Éljen !!

Mafeking kapitulációja. Brüsszelből jelentik: A
transzváli követség tegnap este a pretóriai kormánytól
egyenes táviratot kapott, mely Mafeking kapitulációjáról
hallgat. Így nem is hisznek Mafeking átadásában.

Nagybeeskerek város áramfejlesztő-telep bajainak orvoslásáról.

II.

Beszéeljünk már most az áram hasznosítá-
sának különböző módjairól.

1. Hasznosításának ez ideig egyedüli módja:
az utcák, középületek, üzletek és magánlakások
világítására való alkalmazása. E helyen említem
meg, hogy az utcai világítás mostani helytelen
fényelosztása mellett teljes rekonstrukciót igényel.

Eredetileg az utcai izzólámpák úgy voltak
elosztva, hogy az alkalmazott fényverő ernyők
(reflektorok) mellett az izzólámpák magasságuk-
nak körülbelül hatszoros távolságában állítottak
fel, tehát 4 m. magasság mellett körülbelül 25
m. távolságban és ez így egészen helyes volt.
De a faoszlopoknak (itt is jobb lett volna leg-
alább vasoszlopok) földbe süllyesztett részének
idővel történő korhadása megkívánta ez oszlopok
süllyesztését és így a lámpák, eredeti távolságuk
megtartása mellett, most sokkal közelebb jutva
a földhöz, a reflektorok már nem nyújthatják
azt a helyes fényverést, mint a melyre az ere-
deti magasságnál tervezve voltak. Egyáltalában
meg lehetett volna takarítani az utcai világítás-
nál a transzformátorokat és ezzel a külön sze-
kundár vezetékét, ha 18 lámpacsoportot seriesbe,
vagyis sorba a primár áramkörbe kapcsolnak
volna. Esetleges ügyes kalkulációval még az is
elérhető, hogy az utcai világításra egyáltalában
nem is alkalmas és meg sem felelő izzólámpák
helyett ugyanazzal, vagy csak valamivel több
enerziafogyasztással, célszerű elosztás mellett,
pompás utcai világítást szolgáltató ivlámpák al-
kalmazhatók.

2. A fogyasztás pontos mérlegelése az érté-
kesítés főérdekét képezi. Ennélfogva első sorban
szem előtt tartandó: semmiféle átalányszerződe-
seket meg nem kötni, inkább a nagyfogyasz-
tóknak bizonyos árkedvezményeket adni. Másod-
sorban az áramfogyasztás pontos meghatároz-
hatásának megkövetelése az árammérőknek (compteurök)
évenként legalább egyszer, sőt esetleges jogos
panaszok alkalmával többször történő hitelesíté-
sét, hogy sem a termelő, sem a konzumens meg
ne rövidíthessék. E célból szükséges néhány
mérőkészüléknek, mindenekelőtt wattmérőknek
(Weston vagy Ganz-féle), továbbá Weston féle
voltmeternek és ampéremeternek beszerzése
(esetleg phasismérő is), melyek normal eszközök-
ként szolgálnak.

A város tulajdonában levő és tudtommal
eddig még parlagon (vagy talán padláson?)
heverő 75 db. Aron-számláló ily módon szintén
értékesíthető, a melyek kifogástalan, sőt kitűnő

A „TORONTÁL“ tárcája.

Féltékenység.

Marcel az erdő felé sétált s mikor a kas-
tély erkélye alatt elment, hirtelen valami nagy
selyempilangóhoz hasonló tárgy esett a lábai elé.
Ugyanekkor az erkélyen kihajolt egy igen for-
más hölgy s így szólt hozzá:

— Legyen szives, uram, hozza föl a legye-
zőmet . . . A másik oldalon van a bejárat, a
terraszon . . .

S aztán mikor látta, hogy Marcel csak
bámul, elnevette magát:

— Jutalmat is kap érte . . .

Marcel elpirult, fölvetta a legyezőt s a be-
járat felé indult.

— Ez Paulette, a hives Paulette — gon-
dolta magában. Nagyon szép. Mindenesetre ju-
talmat kérek a fáradságomért. Különben ki tudja,
hátha nem is akaratlanul ejtette le a legyezőt?

Mikor fölment az emeletre s benyitott
Paulettehez, kissé félénken szólalt meg.

— Nagyon örülök, asszonyom, hogy szol-
gálatára lehetek . . .

— Köszönöm, — válaszolt Paulette, —
nem tört el? Annál jobb . . . Üljön le . . . És
most mondja, micsoda jutalmat kíván?

Marcel csak mosolygott.

— Még nem tudom.

— Tetszik cognac?

— Nem, köszönöm.
— Cigarette?
— Köszönöm, nem dohányzom.
— Egy csók?
— Az már igen, de csak ha igazi!
— Ime, itt van! — szólta Paulette s a kar-
ját nyújtotta Marcel felé.

Ez este, mikor Marcel nagybátyjának a
családjával együtt kint ült a terraszon, unoka-
huga, a tizenkét éves Marie sokáig bámult rá
s aztán így szól:

— Mi történt veled, hogy ilyen boldog vagy?
— Semmi — válaszolt Marcel nevetve. —
Csak sétáltam az erdőben s ettől jó kedvem
támadt.

— Hazudsz. Frumence apó látott, mikor
megálltál a kastély előtt, beszélgetél egy nővel
és fölmentél hozzá.

Hm, gondolta magában Marcel, itt azt hiszi
az ember, hogy egyedül van s minden fa mögött
rejtőzik valaki, aki szemmel tartja.

— Ne törődjél vele, kis hugom.
— Nem akarom, hogy még egyszer meg-
látogasd!

— Hát nem látogatom meg, — válaszolt
Marcel, hogy megnyugtassa a leányt.

Másnap Marcel természetesen megint elment
a kastélyba.

Paulette nagyon kedves volt; figyelmez-
tette azonban, — hogy Bertrand ur nemcsak na-
gyon gazdag ember, de rendkívül féltékeny is.

Marcel azonban ezzel nem törődött s min-
dennap meglátogatta Paulettest. Nagyon boldog
volt, csak az nyugtalanította, hogy unokahuga,
a kis Marie, minden este nagyon komoran nézett
rá. Egy reggel végre meg is szólalt:

— Pedig megígérted, ugy-e! . . .
— Mit? — kérdezte Marcel, aki már nem
is tudta, miről van szó.

— Hogy nem látogatsz el többé a kas-
télyba . . .

— Hiszen nem megyek oda sohase.
— De igen! Tegnap is ott voltál, láttalak.
S ma is el fogsz menni!

— Dehogy!
— Ne menj el!
— Ugyan, mitől féltesz?

— Ne menj el, Marcel!
A kis Marie nagyon sápadt volt, — akár-
csak valami drámai hősnő.

Marcel vállat vont s mikor asznap megláto-
gatta Paulettest, elmondta neki ezt a jelenetet.
Paulette nem nevetett.

— Az ilyen kis lányokban nem kell bizni;
néha oly szenvedélyesek, mint egy asszony. S
ez a kicsike féltékeny rám.

S nem gondoltak többé rá. Pedig Paulettnak
igaza volt, mert ugyanebben az órában a vasuti
állomáson Bertrand urat megszólitotta egy gyer-
mekleány.

— Ne menjen Párisba! Menjen vissza a
kastélyba uram. Azt hallottam, hogy valami baj
van a kastélyban, valaki beteg . . .

árammérők, természetesen csak be kell őket szabályozni és aztán újból hitelesíteni.

Ha ily módon elérhető, hogy a költségek csökkentésével a termelés olcsóbb lesz, az áram egységára (pro hektowatt óra) leszállítható, a mi újabb konzummenseknek az eddigi fogyasztókhoz való csatlakozását eredményezi és így esetleg a harmadik tartalék gép is bevonva az üzembe, egy negyedik rezervgép beszerzése válik szükségessé.

Az áramnak egyéb célokra történő értékesítéséről eddig még nem gondoskodott a telep vezetősége.

A gépüzem eddig átlag csak a napnak $\frac{1}{3}$ ában működik, $\frac{2}{3}$ részében pedig tétlenül hever és emészt, hogy úgy mondjam az amortizáció kamatokat, a mi némiképp paradoxságnak tetszik, hogy akkor is fogyaszt valamit, mikor nyugszik.

3. Ezt kikerülendő, a telep létkérdése az áramnak további értékesítésétől függ, a mi csak úgy lehetséges, ha erőátviteli célokra is felhasználják. Nagybecskerek és környékének gazdasági viszonyai, első sorban mezőgazdasági gépek beszerzését és ezeknek elektromos erőátvitellel való hajtását teszik lehetővé. A nagyfeszültségű váltakozó áram az egyedüli, mely nagy távolságokra való vezetésre alkalmas; 30 km távolságra minden akadály nélkül vezethető a nélkül, hogy a feszültségcsökkenés a távvezetékben 1 uszkve 2% nál többre rugna, ekkora feszültségvesztés pedig megengedhető (2000 volt leszál 2% esés mellett 1960 volt, tehát a transformált feszültség ennek megfelelően 105 voltból 103 ra.)

Nos, Nagybecskerek környékén fog akadni néhány oly nagybirtokos (pl. Elemér a vasuti vonal mentén Nagybecskerektől csak 8, mondó nyolc kilométernyire van), kik örömet rendezkednének be elektromos erőátvitellel, ha egyébre nem is, de legalább cséplőgépeknek hajtására. Ha ily módon csak 5-6 földbirtokos vehető rá ez elhatározásra (egyenként 10-12 lóerős cséplő gépekkel) úgy máris kifizetődik egy gépnek teljes napi üzeme, mert ha gépmaximális munkabírásának csak 50%-ára van igénybe véve, már elég jó hatásokkal működik. Aztán a városnak újabb befektetésre sem kell sokat áldoznia: csupán a primár távvezetés készül az ő költségein, a transformátor és motor beszerzése az illető birtokost illeti meg. Még egyéb előnye is van e mellett a mezőgazdának, a mennyiben elektromos világítás mellett éjjeli, vagy legalább késő estig tartó munkát tesz ez lehetővé, a mi az aratás idejében megfizethetetlen előnyököt nyújt.

Természetes, hogy erőátviteli célra a világításnál olcsóbb egységár megállapítása válik szükségessé, a mint az másutt is történik.

4. Elektromos erőátvitel kisiparosok részére: mulakatosok, műasztalosok, esztergályosok, fűrésztelepek, malmok stb. számára.

5. A meglévő gyárak (gőzmalmok, szeszgyárosok, szőnyeggyár stb.) azt hiszem örömet cserélnék fel gőzgépbereendezéseiket elektromos erőátvitellel, ha gőzgépeiken tudhatnának és ugyanoly olcsó elektromos üzemet nyernek, a minek előnyeit kommentálni szinte fölöslegesnek tartom.

6. Újabb gyárak alapítására való animalás, ha egyideig a többi konzummenseknél olcsóbb áram nyújtásával szubvencionálja őket a város.

S a Marie azonnal elfutott.

Bertrand zavarban volt, nem tudta mit csináljon. Majd visszafordult a kastély felé...

Három hét múlva Marcel, akit állítólag vadászat közben baleset ért, már lábadozóban volt. Nagybátyjának nyaralójában feküdt s a kis Marie is ápolgatta. Mikor már semmi veszedelem sem fenyegette Marcellt, Marie az ágya fölé hajolt s szégyenkezve, könyezve így szólt:

— Mondd, Marcel, megbocsátasz?

— Miért, kis Marie?

— Nem akartam sohasem megmondani, mert attól félttem, hogy megvetsz... Hiszen olyan gonosz voltam!... En vagyok az oka annak, hogy téged meg akartak ölni. De én nem tudtam, hogy abból ilyen nagy baj lesz... S ha meghaltál volna, én is meghaltam volna utánad...

— Nem értem.

— En figyelmeztettem Bertrand urat, hogy ott vagy a kastélyban...

— Lám, lám, — szólt Marcel meglepetve s aztán a kis hugára nézett, aki most pironkodva és könyezve olyan csinosnak és olyan nagyknak látszott...

— Hát nem bocsátasz meg? Nem ölelsz meg? — kérdezte Marie szégyenkezve.

Marcel megölelte.

Es most — ennek már hat esztendeje — Marie Marcel felesége. Mert vannak olyan kis leányok, akikben a féltékenység előbb ébred föl, mint a szerelem, valamint rózsafán is előbb nő a tövis, mint a rózsza.

Henry Févre.

7. Esetleges távvezetés szomszéd helységekre világítási és erőátviteli célokra.

Az erőátvitellel alkalmas váltakozó áramu, egyfázisú motorok: a synchron motor, mely nyugodt, egyenletes megterhelésnél, míg lökészerű és hirtelen változó megterhelésű üzennél assynchron vagyis indukciós motor alkalmazható csupán.

8. A gerjesztő egyenáramu dinamók is használhatóak, pl. akkumulátorok töltésére (a melyek bufferbateriaként szolgálva a gerjesztő dinamók kiegyenlítő terhelését alkothatják.) Nagybecskereknek nincs még közúti közlekedési eszköze. Véleményem szerint igen jól prosperálna ott nagyméretű kiterjedése mellett egy automobil kocsitársaság, melynek elektromotorainak hajtására szolgáló akkumulátorokat (áramgyűjtők) a centrálának, esetleg rezerv gépét egyébként gerjesztő egyenáramu dinamóval lehetne tölteni, míg a váltakozó áramu gép ez esetben üresen járna (a mi alig fogyaszt valami munkát, ami azonban nem mondható ökonómikusnak.) Aztán, mint autentikus forrásból értesültem, bankok és nagyobb cégek ez esetben örömet szereznének be szintén elektromos automobil kocsit. Sőt esetleg jómódu vidékiek viszont világítási célokra alkalmaznának akkumulátorokat, melyeket Nagybecskerek centrálájában töltenének.

Gondolom a telep egészséges fejlődését nem akasztaná meg a város, ha ez esetben újabb investíciók válnának szükségessé, mind pl. még külön egyenáramu dinamó beszerzése, a melyet az akkumulátorok töltésére használnának fel; e dinamót váltakozó áramu motorral lehetne éjszanként üzemben tartani, a mi sokkal ökonómikusabb, mint a rezerv gépet üzemben tartani.

(Folytatjuk.)

Stark Zsigmond.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő minden nap reggeli 8 órától délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére kedden és pénteken d. u. 5 $\frac{1}{2}$ óráig; ugyanazon napokon 2-4 óráig este urak részére is. A kád-fürdő egész nap este 7 $\frac{1}{2}$ óráig nyitva marad.

Május 20. Kerékpárverseny Nagybecskereken

Május 24. Sakkestély.

— Kinevezés. Az igazságügyminiszter Gréb Bruno nagyikikindai törvényszéki joggyakornokot a hídalmasi járásbíróvához aljegyzővé nevezte ki.

— Az egyházi karnagyi állás. Mint ismeretes, a Nocker távozásával megüresedő római katolikus karnagyi állást még e hónapban fogják betölteni. Pályázók nagy számmal vannak. Ma vesszük a hírt Szabadkáról, hogy Gaál Ferenc Magyarország egyik legkiválóbb zenésze, ki mint zeneszerző is kiváló hírnévként örvendő, szintén pályázik az állásra. Hogy Gaál megválasztása mit jelentene Nagybecskerek zenei életére nézve, azt alig kell bizonyítani.

— Egy torontáli orvosnövendék sikere. Szendeff Idát, a nagyikikindai kisasszony-orvosnövendéket a budapesti központi egyetem új palotájának felavatása ünnepe alkalmából ritka kitüntetés érte. Az orvoskari pályadíjak közül ugyanis elnyerte az első pályadíjat sikerült boncjegyzőkönyvek szerkesztéséért. A pályadíjat Wlassics miniszter jelenlétében a rektor adta át a széptehetségű fiatal leánynak.

— Vivóverseny Nagybecskereken. A torontáli atletikai klub június 3-iki vivóversenyének előkészületeiből imponánsan bontakozik ki máris a verseny leendő képe. A vezetőség mindenképpen azon van, hogy egy a verseny, mint az ezzel összekötött akadémia magas színvonalon álljon, a mit nagyban elősegít az a körülmény, hogy igen sokan jönnek le ebből az alkalomból Nagybecskerekre. Itt lesznek a legkiválóbb amatőrök, hogy részt vegyenek az első ízben kiírt vándordíjért folytatandó küzdelemben. Maga a verseny minősítési küzdelemből és az ezt követő körvívásból fog állni, melyben a 8 legjobban pontozott vívó vesz részt. A versenyt akadémia követi, a melyen mesterek, vívómesterei oklevéllel bíró katonatisztek és kiváló amatőrök vesznek részt. A vidéki mesterek közül legelőbb Toricelli Angelo, a híres szegedi mester jelentkezett, a kivel együtt jönnek Szegedről Matuskovics Imre honvédfőhadnagy (egyike a honvédség legjobb vívóinak, aki több versenyen és akadémián tüntette már ki magát), továbbá Koós Kálmán honvéd és Hoffmann Géza utászhadnagy, valamennyi a bécsujhelyi kurzuson nyert képesítést. Itt lesz azonkívül Bertly főhadnagy is Budapestről, aki szakfér-

fiak állítása szerint a legjobban viv a magyarországi tisztek között, a mit bebizonyított a legutóbbi országos versenyen is. A torontáli atletikai klub, mely intézkedéseiben arra törekszik, hogy egy a verseny, mint az akadémia méltóságteljessége minden tekintetben meg legyen óva, gondoskodik a megfelelő tiszteletdíjakról is. Így a gyűjtés olyan szépen eredményezett, hogy a vándordíj tiszteletdíjára nagyobb összeget áldozhattak. Ez a tárgy egy 48 centiméternyi tömör ezüstből vert szobor lesz, a mely művészi kivitelű Gladiátort ábrázol, a mint babékoszort tart a kezében. Az itt levő mintája után most rendel meg az egyet. A vándordíjon kívül több tiszteletdíj áll még a bizottság rendelkezésére. Így adtak olyanokat az országos atletikai szövetségen kívül Rónay Jenő főispán és gróf Csekonics Gyula is.

— Katonai előkelőségek Nagyikikindán. Paar gróf tábornagytábornagy, lovassági felügyelő, Rieger temesvári brigádéros és Kaffka Ignác huszárezredes ezredparancsnok kíséretében szerdán szentlét tartott a Nagyikikindán állomásozó 3. Hadik huszárezredhez tartozó divisio felett, és a huszárok kiképzése és magatartása felett ismételtlen kifejezte meglegedését.

— A temető tolvajai. Nagyikikindáról írják, hogy az ottani szerb temető csősze már régtől fogva észrevette, hogy lopják a sírkereket. A napokban aztán lesbe állt néhány ismerősével s tényleg nem is kellett sokáig várniok, mert alig néhány perc múlva két alakot vettek észre, a mint kifelé akarnak menekülni a temető árkából. Hamar elfogták őket s felismerték bennük Sztójkov Mányát és Palkót, a kik sírkerezzel megrakott zsákok cipeltek. Sztójkovék a rendőrség előtt beismerték, hogy hosszabb idő óta lopják a temetőt. Sőt egy pár családi sírboltot fel is törtek, hogy nem találjanak benne valami elvihetőt.

— A kisoroszi postarablás — mese. Megittuk mi is, hogy Kis-Orosz községben álarcos rablók hatoltak be a postahivatalba s a postamesternőt kényszerítették az összes 600 koronányi pénzkészlet átadására. Ilyen jelentést tett ugyanis Jovanovics Hajnalka postamesternő igazgatóságának. Az igazgatóság értesítette a csendőrséget s egyben egyik szakközegét küldte ki a helyszínére a vizsgálat megkezdésére. És ekkor kiderült, hogy az egész rablási história mese volt, a postamester kisasszony eszelte ki, hogy elleplezze sikasztásait. Tegnap délelőtt revolverrel szájába lőtt s nyomban meghalt. Ruhájába bevarrva találtak 260 korona készpénzt, holott állítása szerint egy krajcárnak sem volt az ura.

— Agyonverte az apósát. Kanakról írják lapunknak, hogy ott rémes gyilkosság történt a héten, a mely nagy izgatottságban tartja még most is a környék lakosságát. Racsov Ferenc, a kit egyébként mindenki józan, békeszerető szorgalmas munkásembernek ismert, — agyonverte apósát, Gardov Ferencet, ki egy házban lakott vele. A véres esetről a községi előjáróság magától a tettestől értesült, ki megjelenvén a községbírójánál, jelentette Karáiván Iván községi bírónak, hogy apósát agyonütrén, fogják őt el. Előzetes őrizetbe vételére után a községi előjáróság nyomban megjelent a helyszínen, hogy a tényt konstatalja. Gardov Ferenc házában a konyhába belépve, borzalmas képtáruult az előjárók elé. Ott feküdt Gardov Ferenc vérbe fagyva, szétroncsolt tejjel, élettelenül. Mellette a halát okozó véres 3 lábú vaslábos. Szekeres Zoltán tb. főszolgabíró, ügyészségi megbízott s a nagybecskereki kir. ügyészség nyomban értesítettvén, másnap reggel a főbíró, Ilniczky vizsgálobíró, dr. Fialowski törvényszéki orvos és dr. Magyar fogházorvosból álló bizottság megjelent a helyszínen s megejtették a vizsgálatot, felboncolva Gardovot. A vizsgálat után Racsov Ferencet az ügyész jogrendelése szabadlábbon hagyták, mivel vagyoni állapota s eddigi előéletére való tekintettel az elfogatás mellőzhető volt. Az egész borzalmas dolog egy Gardov Ferencel vadházasságban élő nő okozta, ki összeférhetlen természetével a családban sok kellemetlenséget okozott már.

— Az anyakönyvi hivatalból. A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban legújabbban a következő bejelentések történtek:

Házasság: Török Gyula, ev. ref. járás-bírói irnok és Koltárszki Julia, ág. ev. — Tajty Imre, rk. földműves és özv. Szűcs Gergelyné szül. Csordás Rozália, rk. — Gunics Agoston József, rk. kincstári erdőész és Udvaros Julianna, rk. — Dr. Zsitvay Jenő, rk. kir. közjegyző és Petrovits Irén, rk. — Korovlyev Panteleimon, gk. földműves és Zsivkov Velenka, gk.

Született: Graor Sebők, gk. földműves, leánya. — Oláh János, rk. napszámos, leánya. — Dragojev Frigyes, gk. kereskedősegéd, leánya. — Kovács György, rk. kocsis, leánya. — Weber Sequestyén, rk. harisnyakötő, fia. — Mility Panteleimon, gk. földműves, fia. — Raics Lyubomir, gk. napszámos, fia. — Delfel Magdolna, rk. cseléd, leánya. — Dr. Petrovics Szvetozár, gk. ügyvéd, leánya. — Törkő Albert, rk. földműves, leánya. — Fritz Ferenc, rk. napszámos, leánya. — Kozlovics Miklós, gk. földműves, fia. — Fejes János, rk. földműves, leánya. — Mrakocsi Alojzia, rk. fia. — Herodek János, rk. mázoló, leánya. — Milenov István, gk. napszámos, leánya. — Jacoby Gábor, rk. városi mérnök, leánya. — Gombos Béla, rk. utkaparó, fia. — Taraptyik József, rk. drótos, leánya. — Jovánovits Bozsidar, gk. papucsos, leánya. — Bakás András, rk. földműves, leánya. — Gyukity Vityalos, gk. földműves, fia. — Miuicin György, gk. borbély, leánya. — Martinov Milivoj, gk. földműves, fia.

Meghalt: Janczer Jánosné, szül. Nuber Anna, rk. 36 éves, napszámos neje, tüdővész. — Vuja Dusan, gk. 42 éves, ügyvédi irnok, járványos hurut (influenza). — Keller György, rk. 49 éves, harisnyakötő, hashártyalob. — Fildán Felicia, Marietta, Vanda, rk. 24 napos, törvényvényzéki aljegyző leánya, bélhurut. — Momirski Milosné, szül. Rávitv Mária, gk. 46 éves, földműves neje, szívhűdés. — Lalein Ignác, gk. 5 éves, napszámos fia, vörheny. — Weisz Lajos, izr., 15 éves, kereskedő fia, szervi szívba. — Kelemen Ferenc, rk. 66 éves, ácsmester, aggkór. — Szávics János, gk. 70 éves, kereskedő, gutaütés. — Özv. Lipóczky Gergelyné, szül. Boldizsár Rozália, rk., 66 éves, napszámos neje, aggkór. — Radanov Vazulné, szül. Csolics Mileva, gk. 19 éves, napszámos neje, tüdővész. — Davidov István, gk., 49 éves, napszámos, bujakór. — Petrovits Mihályné, szül. Csurgán Katalin, gk. 57 éves, csontszu az alsó végtagon. — Radicev Szvetozár, gk., 3 éves, napszámos fia, bélhurut. — Zákics Gáborné, szül. Milanov Veli aka, gk., 21 éves, tüdővész.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Meggyilkolta az urát. Fény torontál-megyei községben nagy szenzáció volt, mikor Manyu Petrut vérbe fagyva találták meg az utszélen. A gyanu azonnal a felesége ellen irányult, a kiről tudta mindenki, hogy rosszul élt az urával, mert Csebzán Lázárhoz vonzotta a szíve. A vizsgálat aztán ki is derítette, hogy Manyu a felesége rábeszélésére Lupu Mojsze és Csibu Trejka ölték meg. A ravasz asszonyi számítás észrevette, hogy Lupu a tüdővész emberek legutolsó stádiumában van s ha gyorsan elhal, hát örök homály borul a titkukra. Sokat kellett azonban mégis beszélnie a fiuk szívére, míg azok elhatározták magukat a véres tette s mikor 10–10 forintot is kaptak, felszerelték magukat ásókkal, meg konyhakésekkel, lesbe álltak a fau szélén, merre el kellett haladnia Manyunak. Aztán nem is okoskodtak vele sokat, hanem egyszerűen leütötték s még megvagdosták egy kicsit, hogy annál biztosabban álljon be a halál. A gyilkosság színhelyéről elsiettek az özvegygé vált menyecskéhez megvinni a jó hirt s fölszedni a vérdíj utólag kikötött részét. Az asszony még jó tanácsokkal látta el, hogy miképpen viselkedjenek, ha nem akarnak törvénybe kerülni, azért elrohant az ura anyjához, a hol kétségbeesett zokogással panasolta el az ő jó Petrujának a meggyilkolását. Titkolni azonban nem lehetett sokáig ez esetet s a végtárgyaláson beismerő vallomást tettek valamennyien. Az asszony szerette volna bekeverni a bajba szeretőjét, Csebzán Lázárt is, a mi azonban nem sikerült neki. A nagybecskereki királyi törvényszék Manyu Petrunét gyilkosságra való felbujtás miatt halálra ítélte, Lupu Mojsze kapott 12 évi, Csibu Trejka 8 évi fegyházbüntetést, Ispász Flória bűnrészesség miatt pedig 2 évi börtönt. A szegedi királyi

ítélőtábla az asszony büntetését most átváltoztatta életfogytiglani fegyházra, Ispász Flória büntetését fölemelte 5 évi fegyházra, a többit pedig helybenhagyta. Lupu Mojszét annak idején, nem sokkal a törvényszék ítélete után a börtönben elragadta a tüdővész s így 6 már más ítélszék előtt tartozik leszámolni. Ispász Flóriát a tábla ítéletének megérkezése után azonnal letartóztatták.

KÖZGAZDASÁG.

Ingtatlanok forgalma.

Nagybecskerek város területén f. évi május 11-től május 18 ig terjedő időszakban a következő ingatlanváltások történtek:

Plavits Zorkáné Nikolits Julka 7 hold szőlőjét megvette Kabek György és Agnes 7600 koronáért.

Drekulits Vása 1681. öi. sz. házát megvette Likavec Pál és neje Pavelka Zsuzsanna 1560 koronáért.

Wilhelm Ferenc 1604. sz. házát megvette Krumenacker György és Erzsébet 600 koronáért.

Tabakov Piada 1 hold 800 öi szántó földjét megvette Gajin Vladáné Mácza 720 koronáért.

Knap Anna ha yatkához tartozó 2 hold szántót örökölte kk. Knap Ferenc, András, János, Erzsébet és József.

Jung Dominik és Anna 108. öi. sz. házát megvette kk. Krumenacker István, Teréz, Mátyas, Borbála, János és Krisztina 2000 koronáért.

Valkó József 18 hold szántóföldjét megvette Gajkov Ráda, Gajkov Laza, Staniszavlyev Stevan és kk. Staniszavlyev Ivan 8000 koronáért.

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyezték a Nagybecskereken, 1900. évi május hó 18-án megtartott hetivásár alkalmával:

Áru	Mennyiség	Ár
Buza	50 kilogramm	7.30 korona
kétszeres	"	6.60 "
roz	"	6.50 "
árpa	"	5.50 "
zab	"	5.50 "
kukorica	"	5.40 "
széna I.	"	2.80 "
" II.	"	2.50 "
szalma I.	"	1.50 "
" II.	"	1.50 "
burgonya	"	4.00 "
marhahús I.	1 kilogramm	0.96 "
" II.	"	0.88 "
zsir	"	1.12 "

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése május 18-án.

Budapest, május 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésében harmadik olvasásban elfogadták a tőzsdadóról, valamint a fővárosban emelendő új zálogházi épületről szóló javaslatokat és ezzel az ülést berekesztették. A legközelebbi ülés június 7-én lesz.

A király csapatszemléje.

Budapest, május 18. (A „Torontál” ered. táv.) Ma reggel 6 Felsője a Vérmezőn csapatszemlélt tartott. Ferenc Ferdinánd trónörökös állandóan a király oldala mellett lovagolt. Szemle végével 6 Felsője megelégedését fejezte ki Lobkovitz herceg előtt a csapatok magatartása fölött.

A delegációkból.

Budapest, május 18. (A „Torontál” ered. táv.) A magyar delegáció hadügyi albizottsága a rendkívüli hadügyi szükségletekről szóló költségvetést tárgyalta.

Ugron ügye.

Budapest, május 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ugron Gábor ügyének tárgyalását az összeférhetetlenségi bizottság június 7-ére tűzte ki.

Merénylet egy bíró ellen.

Szerb-Párdány, május 18. (Telefonjelentés.) Szerb-Párdány község bírája ellen az elmúlt éjjel merényletet követtek el. A bíró már az ágyában nyugodott, mikor éjfél táján a csukott ablakon keresztül valaki rálőtt. A csendőrség a legszélesebb irányban azonnal megindította a nyomozást.

Az osztrák obstrukció.

Budapest, május 18. (A „Torontál” ered. távirata.) Bécsből jelentik: A csehek folytatják az osztrák képviselőházban az obstrukciót.

Keresztényüldözés Kinában.

Budapest, május 18. (A „Torontál” eredeti táv.) Londonból jelentik: Pekingi sürgönyök szerint a boxerek, idegenek elleni mozgalom napról-napra nyugtalanítóbb. Paugfu és Peking közt 73 keresztényt megöltek. A legkomolyabb keresztényüldözésektől lehet tartani, mert évek óta egyszerre ennyi keresztényt nem gyilkoltak le.

A transzváli háború.

Budapest, május 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Pretoriai jelentések szerint — mint egy Londonon keresztül érkezett sürgöny jelenti — Krüger elnök odahagyni készült Pretoriát és a kormány székhelyét valószínűleg Lydenburgba helyezik. A hivatalnokok menekülésre készülnek.

Budapesti gabonatőzsde.

Budapest, 1900. május 18.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

Buza	kilos	50 kilogr. ára		kilos	50 kilogr. ára		
		kor-101	kor-15		kor-101	kor-15	
Bánsági	6	76	7.45	7.65	80	7.90	8.05
Tiszavidéki	76	7.65	8.00	80	8.05	8.25	
Pestvidéki	76	7.40	7.60	80	7.95	8.10	
Bácskai	76	0.00	0.00	80	0.00	0.00	

Rozs	uj	elsőrendű	kilos	
			70-72	6.50
"	"	másodrendű	6.40	6.50
Árpa	"	takarmány	6.00	6.10
"	"	égetni való	6.20	6.30
"	"	sőrfőzésre való	6.40	6.50
Zab	"	"	5.90	6.00
Tengeri	6	bánsági	5.55	5.70
"	"	másnemű	0.00	0.00

Határidő-üzlet.

Budapest, május 18. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) Kielégítő kínálat mellett gyöngye kereslet. Üzletmenet lanyha; árak változatlanok. Földmóndatott 6000 mm. buza és 1000 mm. kukorica. Kötetett:

Buza májusra	7.84—7.85
" októberre	8.01—8.02
Rozs "	7.11—7.12
Zab "	5.27—5.28
Tengeri májusra	5.52—5.53
" júliusra	5.60—5.61

Vonatok érkezése és indulása

Nagy-Becskerekre, illetve Nagy-Becskerekéről.

Ervényes 1900. május hó 1-től.

Érkezik:

a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarra:

Zombolyáról: délelőtt 9 óra 15 p.; este 8 óra 34 p.

Pancsováról: délelőtt 9 óra 15 p.; délután 5 óra 18 p.

Temesvárról: este 8 óra 34 p.

éjjel 10 óra 18 p.

Verseczről: délelőtt 9 óra 15 p.; este 8 óra 34 p.

Alibunárról: este 8 óra 34 p.

Zombolyáról: (keskenyvágányú vonalon) délelőtt 11 óra 20 p. este 7 óra 05 p. (csak minden vasárnapon.)

Csősztelkről: (keskenyvágányú vonal) reggel 6 óra 24 p. (csak minden kedden, pénteken.)

b) a nagybecskereki (nkubvt) pályaudvarra:

Budapest—Nagy-Kikindáról: reggel 7 óra 52 p.; délután 4 óra 45 p.; éjjel 10 óra 22 p.

Indul:

a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarról:

Zombolyára: délután 4 óra 36 p.

Pancsovára: reggel 8 óra 28 p.; délután 5 óra 30 p.

Temesvárra: délelőtt 9 óra 24 p.; délután 4 óra 36 p.

Verseczre: reggel 5 óra 59 p.; délután 4 óra 36 p.

Alibunárra: reggel 5 óra 59 p.

Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) délután 5 órakor.

Csősztelkre: (keskenyvágányú vonal) délelőtt 11 óra 30 p. (csak minden kedden, pénteken és vasárnapon.)

b) a nagybecskereki (nkubvt) pályaudvarról:

Nagy-Kikinda—Budapestre: reggel 5 óra 45 p.; délelőtt 11 óra 49 p.; este 7 óra 05 p.

